

Dz.U. 1982 Nr 35 poz. 230**U S T A W A**

z dnia 26 października 1982 r.

**Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2015 r.
poz. 1286, 1893,
1916.****o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi**

Uznając życie obywateli w trzeźwości za niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra Narodu, stanowi się, co następuje:

Rozdział 1**Przepisy ogólne**

Art. 1. 1. Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

2. Organy, o których mowa w ust. 1, popierają także tworzenie i rozwój organizacji społecznych, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom, jak również zapewniają warunki sprzyjające działaniom tych organizacji.

3. Organy, o których mowa w ust. 1, współdziałają również z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Art. 2. 1. Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;

- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1, są realizowane zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. poz. 1916), zwanym dalej „Narodowym Programem Zdrowia”.

Art. 2¹. 1. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) najbliższa okolica punktu sprzedaży napojów alkoholowych – obszar mierzony od granicy obiektu, zamknięty trwałą przeszkodą o charakterze faktycznym, taką jak krawędź jezdni, zabudowa, która ze względu na swój charakter uniemożliwia dostęp oraz kontakt wzrokowy i głosowy, mur bez przejść oraz ciek wodny bez bliskich przepraw;
- 2) promocja napojów alkoholowych – publiczną degustację napojów alkoholowych, rozdawanie rekwizytów związanych z napojami alkoholowymi, organizowanie premiowanej sprzedaży napojów alkoholowych, a także inne formy publicznego zachęcania do nabywania napojów alkoholowych;
- 3) reklama napojów alkoholowych – publiczne rozpowszechnianie znaków towarowych napojów alkoholowych lub symboli graficznych z nimi związanych, a także nazw i symboli graficznych przedsiębiorców produkujących napoje alkoholowe, nieróżniących się od nazw i symboli graficznych napojów alkoholowych, służące popularyzowaniu znaków towarowych napojów alkoholowych; za reklamę nie uważa się informacji używanych do celów handlowych pomiędzy przedsiębiorcami zajmującymi się produkcją, obrotem hurtowym i handlem napojami alkoholowymi;
- 4) sponsorowanie – bezpośrednie lub pośrednie finansowanie lub współfinansowanie działalności osób fizycznych, osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, dla upowszechniania,

- utrwalania lub podniesienia renomy nazwy, producenta lub dystrybutora, znaku towarowego lub innego oznaczenia indywidualizującego przedsiębiorcę, jego działalność, towar lub usługę, w zamian za informowanie o sponsorowaniu;
- 5) informowanie o sponsorowaniu – prezentowanie informacji zawierającej nazwę sponsora lub jego znak towarowy w związku ze sponsorowaniem;
 - 6) wydzielone stoisko – oddzielone od pozostałej powierzchni punktu sprzedaży, ciąg handlowy lub lada;
 - 7) obrót hurtowy napojami alkoholowymi – zakup napojów alkoholowych w celu dalszej ich odsprzedaży przedsiębiorcom posiadającym właściwe zezwolenia;
 - 8) wartość sprzedaży – kwota należna sprzedawcy za sprzedane napoje alkoholowe, z uwzględnieniem podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego;
 - 9) sklep branżowy ze sprzedażą napojów alkoholowych – placówka, w której roczna wartość sprzedaży napojów alkoholowych stanowi nie mniej niż 70% wartości sprzedaży ogółu towarów w tym punkcie;
 - 10) reintegracja – reintegrację zawodową i społeczną w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu socjalnym.

2. Ilekroć w ustawie jest mowa o felczerze – rozumie się przez to także starszego felczera.

Art. 3. 1. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych jest celem działania Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwanej dalej „Agencją”.

2. Agencja podlega ministrowi właściwemu do spraw zdrowia.

3. Do zadań Agencji należy w szczególności:

- 1) (uchylony)
- 2) opiniowanie i przygotowywanie projektów aktów prawnych oraz planów działań w zakresie polityki dotyczącej alkoholu i problemów alkoholowych;
- 3) prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej, opracowywanie ekspertyz oraz opracowywanie i wdrażanie nowych metod profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 4) udzielanie merytorycznej pomocy samorządom, instytucjom, stowarzyszeniom i osobom fizycznym, realizującym zadania związane z profilaktyką i

rozwiązywaniem problemów alkoholowych, oraz zlecanie i finansowanie realizacji tych zadań;

- 5) współpraca z organami samorządu województw i pełnomocnikami, o których mowa w art. 4 ust. 3;
- 6) koordynacja i inicjowanie działań zwiększających skuteczność i dostępność leczenia odwykowego;
- 7) zlecanie i finansowanie zadań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- 8) współpraca z organizacjami i instytucjami międzynarodowymi prowadzącymi działalność w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 9) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

4. Agencja jest państwową jednostką budżetową.

5. Agencją kieruje dyrektor powoływany przez ministra właściwego do spraw zdrowia, spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru. Minister właściwy do spraw zdrowia odwołuje dyrektora Agencji.

5a. Stanowisko dyrektora Agencji może zajmować osoba, która:

- 1) posiada tytuł zawodowy magistra lub równorzędny;
- 2) jest obywatelem polskim;
- 3) korzysta z pełni praw publicznych;
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 5) posiada kompetencje kierownicze;
- 6) posiada co najmniej 6-letni staż pracy, w tym co najmniej 3-letni staż pracy na stanowisku kierowniczym;
- 7) posiada wykształcenie i wiedzę z zakresu spraw należących do właściwości Agencji.

5b. Informację o naborze na stanowisko dyrektora Agencji, ogłasza się przez umieszczenie ogłoszenia w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie Agencji oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782 i

1662 oraz z 2015 r. poz. 1240), i Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Ogłoszenie powinno zawierać:

- 1) nazwę i adres Agencji;
- 2) określenie stanowiska;
- 3) wymagania związane ze stanowiskiem wynikające z przepisów prawa;
- 4) zakres zadań wykonywanych na stanowisku;
- 5) wskazanie wymaganych dokumentów;
- 6) termin i miejsce składania dokumentów;
- 7) informację o metodach i technikach naboru.

5c. Termin, o którym mowa w ust. 5b pkt 6, nie może być krótszy niż 10 dni od dnia opublikowania ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

5d. Nabór na stanowisko dyrektora Agencji przeprowadza zespół, powołany przez ministra właściwego do spraw zdrowia, liczący co najmniej 3 osoby, których wiedza i doświadczenie dają rękojmię wyłonienia najlepszych kandydatów. W toku naboru ocenia się doświadczenie zawodowe kandydata, wiedzę niezbędną do wykonywania zadań na stanowisku, na które jest przeprowadzany nabór, oraz kompetencje kierownicze.

5e. Ocena wiedzy i kompetencji kierowniczych, o których mowa w ust. 5d, może być dokonana na zlecenie zespołu przez osobę niebędącą członkiem zespołu, która posiada odpowiednie kwalifikacje do dokonania tej oceny.

5f. Członek zespołu oraz osoba, o której mowa w ust. 5e, mają obowiązek zachowania w tajemnicy informacji dotyczących osób ubiegających się o stanowisko, uzyskanych w trakcie naboru.

5g. W toku naboru zespół wyłania nie więcej niż 3 kandydatów, których przedstawia ministrowi właściwemu do spraw zdrowia.

5h. Z przeprowadzonego naboru zespół sporządza protokół zawierający:

- 1) nazwę i adres Agencji;
- 2) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór, oraz liczbę kandydatów;
- 3) imiona, nazwiska i adresy nie więcej niż 3 najlepszych kandydatów uszeregowanych według poziomu spełniania przez nich wymagań określonych w ogłoszeniu o naborze;
- 4) informację o zastosowanych metodach i technikach naboru;

- 5) uzasadnienie dokonanego wyboru albo powody niewyłonienia kandydata;
- 6) skład zespołu.

5i. Wynik naboru ogłasza się niezwłocznie przez umieszczenie informacji w Biuletynach Informacji Publicznej, o których mowa w ust. 5b. Informacja o wyniku naboru zawiera:

- 1) nazwę i adres Agencji;
- 2) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór;
- 3) imiona, nazwiska wybranych kandydatów oraz ich miejsca zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego albo informację o niewyłonieniu kandydata.

5j. Umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów ogłoszenia o naborze oraz o wyniku tego naboru jest bezpłatne.

6. Organizację Agencji określa statut, nadany przez ministra właściwego do spraw zdrowia.

Art. 3a. 1. Nabór kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska pracy w Agencji jest otwarty i konkurencyjny.

2. Ogłoszenie o naborze zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, oraz w miejscu powszechnie dostępnym w jednostce organizacyjnej, w której jest prowadzony nabór.

Art. 3b. Informacje o kandydatach, którzy zgłosili się do naboru, stanowią informację publiczną w zakresie objętym wymaganiami określonymi w ogłoszeniu o naborze.

Art. 3c. Termin do składania dokumentów, określony w ogłoszeniu o naborze, nie może być krótszy niż 14 dni od dnia opublikowania tego ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej.

Art. 3d. 1. Po upływie terminu do składania dokumentów określonego w ogłoszeniu o naborze niezwłocznie upowszechnia się listę kandydatów, którzy spełniają wymagania formalne określone w ogłoszeniu o naborze, przez umieszczenie jej w miejscu powszechnie dostępnym w jednostce organizacyjnej, w której jest prowadzony nabór, a także przez opublikowanie jej w Biuletynie Informacji Publicznej.

2. Lista, o której mowa w ust. 1, zawiera imię i nazwisko kandydata oraz jego miejsce zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego.

Art. 3e. 1. Sporządza się protokół przeprowadzonego naboru kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska pracy w Agencji.

2. Protokół zawiera w szczególności:

- 1) określenie stanowiska pracy, na które był prowadzony nabór, liczbę kandydatów oraz imiona, nazwiska i adresy nie więcej niż 5 najlepszych kandydatów uszeregowanych według poziomu spełniania przez nich wymagań określonych w ogłoszeniu o naborze;
- 2) informację o zastosowanych metodach i technikach naboru;
- 3) uzasadnienie dokonanego wyboru.

Art. 3f. 1. Informację o wyniku naboru upowszechnia się w terminie 14 dni od dnia zatrudnienia wybranego kandydata albo zakończenia naboru, w przypadku gdy w jego wyniku nie doszło do zatrudnienia żadnego kandydata.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) nazwę i adres urzędu;
- 2) określenie stanowiska pracy;
- 3) imię i nazwisko wybranego kandydata oraz miejsce jego zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego;
- 4) uzasadnienie dokonanego wyboru kandydata albo uzasadnienie niezatrudnienia żadnego kandydata.

3. Informację o wyniku naboru upowszechnia się w Biuletynie Informacji Publicznej i w miejscu powszechnie dostępnym w jednostce organizacyjnej, w której był prowadzony nabór.

Art. 3g. Jeżeli stosunek pracy osoby wyłonionej w drodze naboru ustał w ciągu 3 miesięcy od dnia nawiązania stosunku pracy, można zatrudnić na tym samym stanowisku kolejną osobę spośród najlepszych kandydatów wymienionych w protokole tego naboru. Przepisy art. 3f stosuje się odpowiednio.

Art. 4. 1. Samorząd województwa realizuje zadania, o których mowa w art. 1 i 2, w postaci wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii wojewódzkiej w zakresie polityki

społecznej, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

2. Zarząd województwa odpowiada za koordynację przygotowania i realizację programu, o którym mowa w ust. 1, udziela pomocy merytorycznej instytucjom i osobom fizycznym realizującym zadania objęte tym programem oraz współdziała z innymi organami administracji publicznej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.

3. Program, o którym mowa w ust. 1, jest realizowany przez regionalny ośrodek polityki społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w programie. W celu realizacji programu zarząd województwa może powołać pełnomocnika.

4. Środki finansowe na prowadzenie działań, o których mowa w ust. 2, ujmują się w budżecie województwa.

Art. 4¹. 1. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) (uchylony)
- 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

7) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika.

3. Wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast) powołują gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności inicjujące działania w zakresie określonym w ust. 1 oraz podejmujące czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

4. W skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

5. Zasady wynagradzania członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych określa rada gminy w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych.

Art. 5. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania uwzględnia problem trzeźwości i abstynencji wśród celów wychowania oraz zapewnia w programach nauczania wiedzę o szkodliwości alkoholizmu dla jednostki oraz w życiu rodzinnym i społecznym.

Art. 6. Minister właściwy do spraw zdrowia oraz minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, a także minister właściwy do spraw oświaty i wychowania zapewniają kształcenie niezbędnej liczby specjalistów z zakresu działalności profilaktycznej i leczniczej oraz podejmowanie badań nad alkoholem i związanymi z nim problemami.

Art. 7. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, jednostki publicznej radiofonii i telewizji oraz inne właściwe organy i instytucje podejmują odpowiednie działania w zakresie rozwijania i popierania różnorodnych form działalności informacyjnej, kulturalnej i naukowej, mających na celu uświadamianie o szkodliwości nadużywania alkoholu dla jednostki oraz życia rodzinnego i społecznego, krzewienia trzeźwości i abstynencji oraz wykorzeniania szkodliwych zwyczajów i sposobów picia alkoholu.

Art. 8. (uchylony)

Art. 9. 1. Obrót hurtowy w kraju napojami alkoholowymi o zawartości powyżej 18% alkoholu może być prowadzony tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

2. Obrót hurtowy w kraju napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu może być prowadzony tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez marszałka województwa.

2a. Do zezwoleń na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie stosuje się przepisu art. 11 ust. 9 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.¹⁾).

3. Organ, o którym mowa w ust. 2, wydaje zezwolenie na obrót hurtowy przedsiębiorcom posiadającym siedziby na terenie województwa.

3a. Zezwolenia, o których mowa w ust. 1 i 2, wydaje się na podstawie wniosku przedsiębiorcy.

3b. Wniosek o wydanie zezwolenia zawiera:

- 1) oznaczenie przedsiębiorcy;
- 2) siedzibę i adres przedsiębiorcy;
- 3) numer w rejestrze przedsiębiorców;
- 4) miejsce prowadzenia działalności gospodarczej;
- 5) wnioskowany limit – dotyczy wyłącznie wniosku o wydanie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 699, 875, 978, 1197, 1268 i 1272.

- 6) wnioskowany termin ważności zezwolenia;
- 7) oświadczenie o wartości sprzedaży napojów alkoholowych w ostatnim roku kalendarzowym:
 - a) o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa,
 - b) o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu, z wyjątkiem piwa.

3c. Minister właściwy do spraw gospodarki lub właściwy marszałek województwa może wydać duplikaty zezwoleń, o których mowa w ust. 1 i 2, w przypadku ich utraty lub zniszczenia.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentów wymaganych przy składaniu wniosków o wydanie zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi oraz wzory tych wniosków, mając na względzie zapewnienie sprawnego i prawidłowego przebiegu procedur przy składaniu wniosków.

Art. 9¹. 1. Zezwolenia, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 2, wydaje się oddzielnie na obrót hurtowy następującymi rodzajami napojów alkoholowych:

- 1) o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo;
- 2) o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu, z wyjątkiem piwa;
- 3) o zawartości powyżej 18% alkoholu.

2. Zezwolenia na obrót hurtowy wydaje się na czas oznaczony:

- 1) napojami alkoholowymi, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 – nie dłuższy niż 2 lata;
- 2) napojami alkoholowymi, o których mowa w ust. 1 pkt 3 – nie dłuższy niż rok.

3. Dla zezwoleń, o których mowa w ust. 1 pkt 3, określa się limit w wysokości minimum 250 tys. litrów 100% alkoholu rocznie.

3a. Limit, o którym mowa w ust. 3, może być zwiększony na wniosek przedsiębiorcy złożony nie później niż 30 dni od dnia wykorzystania limitu określonego w zezwoleniu.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się w odniesieniu do przedsiębiorców zaopatrujących statki, pociągi i samoloty. Maksymalny limit dla tych przedsiębiorców określa się w wysokości 2 tys. litrów 100% alkoholu rocznie.

5. Producent napojów alkoholowych jest obowiązany do uzyskania zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi, jeżeli zbywa swoje wyroby przedsiębiorcom posiadającym zezwolenia, o których mowa w art. 18 ust. 1.

Art. 9². 1. Za wydanie zezwoleń, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 2, decyzji wprowadzających w zezwoleniach zmiany oraz duplikatów zezwoleń są pobierane opłaty.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, są wnoszone przed wydaniem zezwolenia lub decyzji na rachunek organu wydającego zezwolenie, z zastrzeżeniem ust. 5.

3. Opłaty za wydanie zezwoleń, o których mowa w art. 9¹ ust. 1 pkt 1 i 2, ustala się w wysokości 4000 zł dla przedsiębiorców występujących o zezwolenie po raz pierwszy oraz dla tych, których wartość sprzedaży w roku poprzedzającym wygaśnięcie zezwolenia nie przekroczyła 1 000 000 zł.

4. W przypadku przedsiębiorców, których wartość sprzedaży hurtowej napojów alkoholowych w roku poprzedzającym wygaśnięcie zezwolenia przekroczyła 1 000 000 zł, opłatę za wydanie zezwoleń, o których mowa w art. 9¹ ust. 1 pkt 1 i 2, ustala się w wysokości równej 0,4% wartości sprzedaży w roku poprzednim, z zaokrągleniem do 100 zł.

5. Opłata, o której mowa w ust. 3, jest wnoszona na rachunek organu zezwalającego, po złożeniu pisemnego oświadczenia o wartości sprzedaży hurtowej napojów alkoholowych w ostatnim roku kalendarzowym.

6. Wartość sprzedaży hurtowej napojów alkoholowych należy obliczać oddzielnie dla każdego rodzaju tych napojów.

7. Opłatę za wydanie zezwolenia, o którym mowa w art. 9¹ ust. 1 pkt 3, ustala się w wysokości 22 500 zł za 250 tys. litrów 100% alkoholu, z zastrzeżeniem ust. 8.

8. Opłatę za wydanie zezwolenia, o którym mowa w art. 9¹ ust. 1 pkt 3, dla przedsiębiorców zaopatrujących statki, pociągi i samoloty, ustala się stosownie do deklarowanego obrotu.

8a. Opłatę za wydanie zezwolenia, o którym mowa w art. 9¹ ust. 1 pkt 3, dla przedsiębiorców uprawnionych do wyrobu lub rozlewu napojów spirytusowych w ilości do 10 tys. litrów 100% alkoholu rocznie, ustala się stosownie do deklarowanego rocznego obrotu własnymi wyrobami.

9. Opłata za wydanie decyzji wprowadzającej nowe miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, zwiększającej ilość tych miejsc w stosunku do wymienionych w wydanych zezwoleniach, o których mowa w art. 9¹ ust. 1, wynosi 50% stawki określonej dla zezwolenia w dniu jego wydania.

10. Opłata za wydanie innych decyzji, wprowadzających zmiany w zezwoleniach, wynosi 200 zł.

11. Opłata za wydanie zezwolenia na wyprzedaż posiadanych zapasów napojów alkoholowych o zawartości do 18% alkoholu wynosi 1000 zł.

12. Opłata za wydanie zezwolenia na wyprzedaż napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18% alkoholu jest pobierana w zależności od ilości litrów 100% alkoholu, zgłoszonej we wniosku, proporcjonalnie do wysokości opłaty określonej w ust. 7.

13. Opłata za zwiększenie limitu, o którym mowa w art. 9¹ ust. 3, jest pobierana w zależności od ilości litrów 100% alkoholu, zgłoszonej we wniosku, proporcjonalnie do wysokości opłaty określonej w ust. 7.

14. Opłata za wydanie duplikatu zezwoleń, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 2, wynosi 50 zł.

15. Zezwolenia i decyzje, o których mowa w ust. 9–14 i art. 9 ust. 1 i 2, nie podlegają opłacie skarbowej.

Art. 9³. 1. Opłaty, o których mowa w art. 9² ust. 1, mogą być wykorzystane przez zarządy województw wyłącznie na finansowanie:

- 1) zadań określonych w art. 4 ust. 1 ustawy;
- 2) zadań określonych w Wojewódzkim Programie, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 oraz z 2015 r. poz. 28 i 875);
- 3) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach wojewódzkich programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Wojewódzkiego Programu, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

2. Zarządy województw mogą zlecać, w drodze porozumień, jednostkom samorządu powiatowego zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przekazywać środki finansowe na ich realizację.

Art. 9⁴. Warunkiem prowadzenia działalności na podstawie zezwoleń, o których mowa w art. 9¹ ust. 1, jest:

- 1) przekazywanie organowi zezwalającemu informacji o wielkości sprzedaży napojów alkoholowych, w terminie do dnia 31 stycznia za rok poprzedni;
- 2) sprzedaż napojów alkoholowych, wymienionych w zezwoleniu, wyłącznie przedsiębiorcom posiadającym zezwolenie na obrót hurtowy tymi napojami lub zezwolenie na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych;
- 3) prowadzenie obrotu hurtowego tylko napojami alkoholowymi oznaczonymi znakami akcyzy, o ile wymóg oznaczania tymi znakami wynika z innych przepisów;
- 4) zaopatrywanie się w napoje alkoholowe, wymienione w zezwoleniu, u producentów oraz u przedsiębiorców posiadających zezwolenie na obrót hurtowy tymi napojami;
- 5) posiadanie tytułu prawnego do korzystania ze stacjonarnego magazynu dostosowanego do przechowywania napojów alkoholowych;
- 6) niezaleganie przez przedsiębiorcę z realizacją ciężących na nim zobowiązań podatkowych oraz wynikających z ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych;
- 7) wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie objętym zezwoleniem tylko przez przedsiębiorcę w nim oznaczonego i wyłącznie w miejscach wymienionych w zezwoleniu;
- 8) zgłaszanie ministrowi właściwemu do spraw gospodarki lub właściwemu marszałkowi województwa zmian stanu faktycznego i prawnego przedsiębiorcy, w stosunku do danych zawartych w zezwoleniu, w terminie 14 dni od dnia powstania zmiany;
- 9) przestrzeganie innych warunków określonych przepisami prawa.

Art. 9⁵. 1. Zezwolenia, o których mowa w art. 9¹ ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki lub właściwy marszałek województwa cofa w przypadku:

- 1) nieprzestrzegania warunków określonych w art. 9⁴ pkt 3, 4 i 7;
- 2) wprowadzenia do obrotu napojów alkoholowych pochodzących z nielegalnych źródeł;
- 3) popełnienia przestępstwa, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, przez osobę odpowiedzialną za działalność przedsiębiorcy posiadającego zezwolenie;
- 4) przedstawienia fałszywych danych w oświadczeniu, o którym mowa w art. 9² ust. 5;

- 5) orzeczenia wobec przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną albo wobec osoby odpowiedzialnej za działalność przedsiębiorcy posiadającego zezwolenie, zakazu prowadzenia działalności gospodarczej objętej zezwoleniem;
- 6) zlecenia przez przedsiębiorcę, na podstawie umów, prowadzenia obrotu hurtowego napojami alkoholowymi innym przedsiębiorcom.

2. Zezwolenia, o których mowa w art. 9¹ ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki lub właściwy marszałek województwa może cofnąć w przypadku:

- 1) nieprzestrzegania warunków określonych w art. 9⁴ pkt 1, 2, 5, 6, 8 i 9;
- 2) powtarzającego się zakłócania porządku publicznego w miejscu obrotu.

3. Zezwolenia, o których mowa w art. 9¹ ust. 1, wygasają w przypadku:

- 1) likwidacji przedsiębiorstwa lub zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia obrotu hurtowego napojami alkoholowymi;
- 2) upływu terminu ważności zezwolenia;
- 3) zmiany składu osobowego wspólników spółki cywilnej.

4. Na wniosek przedsiębiorcy, którego zezwolenie wygasło z przyczyn wymienionych w ust. 3, minister właściwy do spraw gospodarki lub właściwy marszałek województwa wydaje zezwolenie z określeniem terminu na wyprzedaż posiadanych zapasów napojów alkoholowych. Termin, określony w zezwoleniu na wyprzedaż, nie może być dłuższy niż 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia zezwolenia.

4a. Minister właściwy do spraw gospodarki określi wzór wniosku, o którym mowa w ust. 4, w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114).

5. Przedsiębiorca, któremu cofnięto zezwolenie, może wystąpić z wnioskiem o ponowne wydanie zezwoleń, o których mowa w art. 9¹ ust. 1, nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia wydania decyzji o jego cofnięciu.

Art. 9⁶. 1. Sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych, zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, prowadzi się w punktach sprzedaży, którymi są:

- 1) sklepy branżowe ze sprzedażą napojów alkoholowych;
- 2) wydzielone stoiska – w samoobsługowych placówkach handlowych o powierzchni sprzedażowej powyżej 200 m²;

3) pozostałe placówki samoobsługowe oraz inne placówki handlowe, w których sprzedawca prowadzi bezpośrednią sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Producenci określani w art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz. U. z 2014 r. poz. 1104) mogą prowadzić sprzedaż detaliczną win gronowych pochodzących z upraw własnych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży w punkcie sprzedaży, którym jest lokalizacja w miejscu wytworzenia wina uzyskanego z winogron pochodzących z upraw własnych.

Art. 10. Akty prawne wpływające na strukturę cen napojów alkoholowych powinny służyć ograniczaniu spożycia tych napojów oraz zmianie struktury ich spożycia na rzecz napojów o niskiej zawartości procentowej alkoholu.

Art. 11. (uchylony)

Art. 11¹. 1. W celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18.

2. Opłatę, o której mowa w ust. 1, wnosi się na rachunek gminy, przed wydaniem zezwolenia, w wysokości:

- 1) 525 zł na sprzedaż napojów zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa;
- 2) 525 zł na sprzedaż napojów zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa);
- 3) 2100 zł na sprzedaż napojów zawierających powyżej 18% alkoholu.

3. Opłata, o której mowa w ust. 2, dotyczy przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą w tym zakresie.

4. Przedsiębiorcy, prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych w roku poprzednim, są obowiązani do złożenia, do dnia 31 stycznia, pisemnego oświadczenia o wartości sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży w roku poprzednim.

5. Opłatę, o której mowa w ust. 1, przedsiębiorca prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych w punkcie sprzedaży, w którym roczna wartość sprzedaży napojów alkoholowych w roku poprzednim przekroczyła:

- 1) 37 500 zł dla napojów alkoholowych o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa – wnosi w wysokości 1,4% ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim;
- 2) 37 500 zł dla napojów alkoholowych o zawartości od 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – wnosi w wysokości 1,4% ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim;
- 3) 77 000 zł dla napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18% alkoholu – wnosi w wysokości 2,7% ogólnej wartości sprzedaży tych napojów w roku poprzednim.

6. Przedsiębiorcy, których roczna wartość sprzedaży poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych nie przekroczyła wartości, o których mowa w ust. 5, wnoszą opłatę w wysokości określonej w ust. 2.

7. Opłata, o której mowa w ust. 1, wnoszona jest na rachunek gminy w każdym roku kalendarzowym objętym zezwoleniem w trzech równych ratach w terminach do 31 stycznia, 31 maja i 30 września danego roku kalendarzowego.

8. W roku nabycia zezwolenia lub utraty jego ważności, opłaty, o których mowa w ust. 1–5, dokonuje się w wysokości proporcjonalnej do okresu ważności zezwolenia.

9. Wartość sprzedaży należy obliczać oddzielnie dla każdego rodzaju napojów alkoholowych.

10. Zezwolenia, o których mowa w art. 18, 18¹ oraz 18⁴, nie podlegają opłacie skarbowej.

Art. 12. 1. Rada gminy ustala, w drodze uchwały, dla terenu gminy (miasta) liczbę punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży.

2. Rada gminy ustala, w drodze uchwały, zasady usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

3. W miejscowościach, w których rozmieszczone są jednostki wojskowe, liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz usytuowanie miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych są ustalane przez radę gminy po zasięgnięciu opinii właściwych dowódców garnizonów.

4. Liczba punktów sprzedaży, o których mowa w ust. 1, oraz usytuowanie miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych powinny być dostosowane do potrzeb ograniczania dostępności alkoholu, określonych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Art. 13. 1. Napoje alkoholowe dostarcza się do miejsc sprzedaży tylko w naczyniach zamkniętych, z oznaczeniem nazwy producenta, rodzaju i ilości napoju oraz jego mocy.

2. W miejscach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych powinna być uwidoczniiona informacja o szkodliwości spożywania alkoholu.

3. (uchylony)

Art. 13¹. 1. Zabrania się na obszarze kraju reklamy i promocji napojów alkoholowych, z wyjątkiem piwa, którego reklama i promocja jest dozwolona, pod warunkiem że:

- 1) nie jest kierowana do małoletnich;
- 2) nie przedstawia osób małoletnich;
- 3) nie łączy spożywania alkoholu ze sprawnością fizyczną bądź kierowaniem pojazdami;
- 4) nie zawiera stwierdzeń, że alkohol posiada właściwości lecznicze, jest środkiem stymulującym, uspakajającym lub sposobem rozwiązywania konfliktów osobistych;
- 5) nie zachęca do nadmiernego spożycia alkoholu;
- 6) nie przedstawia abstynencji lub umiarkowanego spożycia alkoholu w negatywny sposób;
- 7) nie podkreśla wysokiej zawartości alkoholu w napojach alkoholowych jako cechy wpływającej pozytywnie na jakość napoju alkoholowego;
- 8) nie wywołuje skojarzeń z:
 - a) atrakcyjnością seksualną,
 - b) relaksem lub wypoczynkiem,
 - c) nauką lub pracą,
 - d) sukcesem zawodowym lub życiowym.

2. Reklama i promocja piwa, o której mowa w ust. 1, nie może być prowadzona:

- 1) w telewizji, radiu, kinie i teatrze między godziną 6⁰⁰ a 20⁰⁰, z wyjątkiem reklamy prowadzonej przez organizatora imprezy sportu wyczynowego lub profesjonalnego w trakcie trwania tej imprezy;
- 2) na kasetach wideo i innych nośnikach;
- 3) w prasie młodzieżowej i dziecięcej;
- 4) na okładkach dzienników i czasopism;
- 5) na słupach i tablicach reklamowych i innych stałych i ruchomych powierzchni wykorzystywanych do reklamy, chyba że 20% powierzchni reklamy zajmować będą widoczne i czytelne napisy informujące o szkodliwości spożycia alkoholu lub o zakazie sprzedaży alkoholu małoletnim;
- 6) przy udziale małoletnich.

3. Zabrania się reklamy, promocji produktów i usług, których nazwa, znak towarowy, kształt graficzny lub opakowanie wykorzystuje podobieństwo lub jest tożsame z oznaczeniem napoju alkoholowego lub innym symbolem obiektywnie odnoszącym się do napoju alkoholowego.

4. Zabrania się reklamy i promocji przedsiębiorców oraz innych podmiotów, które w swoim wizerunku reklamowym wykorzystują nazwę, znak towarowy, kształt graficzny lub opakowanie związane z napojem alkoholowym, jego producentem lub dystrybutorem.

5. Zabrania się informowania o sponsorowaniu imprez sportowych, koncertów muzycznych oraz innych imprez masowych przez producentów i dystrybutorów napojów, których zasadniczą działalność stanowi produkcja lub sprzedaż napojów alkoholowych zawierających od 8% do 18% alkoholu, w jakikolwiek inny sposób niż poprzez umieszczanie wewnątrz dzienników i czasopism, na zaproszeniu, bilecie, plakacie, produkcie lub tablicy informacyjnej związanej z określoną imprezą nazwy producenta lub dystrybutora oraz jego znaku towarowego, z zastrzeżeniem ust. 6.

6. Informowanie o sponsorowaniu może być prowadzone w radiu i telewizji pod warunkiem, iż będzie ograniczone wyłącznie do podania nazwy producenta lub dystrybutora napojów zawierających do 18% alkoholu lub jego znaku towarowego, a informacja ta nie będzie prezentowana w telewizji przez osobę fizyczną lub z wykorzystaniem wizerunku postaci ludzkiej.

7. Zabrania się informowania o, innym niż określone w ust. 5, sponsorowaniu przez producentów i dystrybutorów napojów alkoholowych, których zasadniczą

działalność stanowi produkcja lub sprzedaż napojów alkoholowych zawierających od 8% do 18% alkoholu oraz informowania o sponsorowaniu przez producentów i dystrybutorów napojów zawierających powyżej 18% alkoholu.

8. Zakaz określony w ust. 1 dotyczy również wydawnictw promocyjno-reklamowych przekazywanych przez producentów, dystrybutorów lub handlowców napojów alkoholowych klientom detalicznym.

9. Zakazy określone w ust. 1–8 nie obejmują reklamy i promocji napojów alkoholowych prowadzonej wewnątrz pomieszczeń hurtowni, wydzielonych stoisk lub punktów prowadzących wyłącznie sprzedaż napojów alkoholowych oraz na terenie punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

10. Zakazy określone w ust. 1–8 dotyczą osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, które uczestniczą w prowadzeniu reklamy w charakterze zleceniodawcy albo zleceniobiorcy niezależnie od sposobu i formy jej prezentacji.

11. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wielkość, treść, wzór i sposób umieszczania na reklamach, o których mowa w ust. 2 pkt 5, napisów informujących o szkodliwości spożycia alkoholu lub o zakazie sprzedaży alkoholu małoletniemu, mając na względzie ograniczenie spożycia alkoholu oraz przeciwdziałanie alkoholizmowi wśród młodzieży.

Art. 13². 1. Podmioty świadczące usługę będącą reklamą napojów alkoholowych wnoszą na wyodrębniony rachunek utworzony w tym celu przez ministra właściwego do spraw kultury fizycznej opłatę w wysokości 10% podstawy opodatkowania podatkiem od towarów i usług wynikającej z tej usługi.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, sporządzają zbiorczą deklarację miesięczną według wzoru określonego na podstawie ust. 4 i przekazują ją w terminie do 20. dnia miesiąca następującego bezpośrednio po miesiącu, w którym powstał obowiązek wystawienia faktury, zgodnie z przepisami o podatku od towarów i usług, na wynagrodzenie lub jego część.

3. Deklaracje, o których mowa w ust. 2, składa się do tego samego urzędu skarbowego, do którego składa się deklarację dotyczącą podatku od towarów i usług w zakresie usługi, o której mowa w ust. 1.

4. Minister właściwy do spraw kultury fizycznej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór zbiorczej deklaracji miesięcznej dotyczącej opłaty, o której mowa w ust. 1, oraz szczegółowy zakres zawartych w niej danych, biorąc pod uwagę konieczność zebrania danych niezbędnych do ustalenia wysokości opłaty, o której mowa w ust. 1.

5. Opłatę, o której mowa w ust. 1, wnosi się najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca, w którym stosownie do ust. 2 powstał obowiązek złożenia zbiorczej deklaracji miesięcznej.

6. Opłata, o której mowa w ust. 1, stanowi dla podmiotu zobowiązanego do jej wniesienia koszt uzyskania przychodów w rozumieniu art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 851, z późn. zm.²⁾) lub art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.³⁾).

7. W sprawach nieuregulowanych do opłaty, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.⁴⁾).

8. (uchylony)

9. (uchylony)

10. (uchylony)

Art. 13³. 1. Tworzy się Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów, zwany dalej „Funduszem”, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

2. Fundusz jest państwowym funduszem celowym.

3. Przychodami Funduszu są wpływy z tytułu opłat, o których mowa w art. 13² ust. 1.

4. Środki Funduszu przeznacza się na dofinansowanie zajęć sportowych dla uczniów, prowadzonych przez kluby sportowe działające w formie stowarzyszenia

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 915, 1138, 1146, 1215, 1328, 1457, 1563 i 1662 oraz z 2015 r. poz. 73, 211, 933, 978, 1166, 1197 i 1259.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 21, 888, 1027, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717, z 2014 r. poz. 223, 312, 567, 598, 773, 915, 1052, 1215, 1328, 1563, 1644, 1662 i 1863 oraz z 2015 r. poz. 73, 211, 251, 478, 693, 699, 860, 933, 978, 1197, 1217 i 1259.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 699, 978, 1197 i 1269.

oraz inne organizacje pozarządowe, które w ramach swojej statutowej działalności realizują zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży, a także organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, oraz na zadania określone w przepisach o zdrowiu publicznym w zakresie aktywności fizycznej.

5. Minister właściwy do spraw kultury fizycznej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych i ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki i tryb przyznawania środków z Funduszu na dofinansowanie zajęć sportowych dla uczniów oraz na zadania określone w przepisach o zdrowiu publicznym,
- 2) tryb składania wniosków i dane, jakie powinien zawierać wniosek o przyznanie środków Funduszu, uwzględniając zakres niezbędnych danych dotyczących podmiotu ubiegającego się o te środki, a także informacje o zajęciach sportowych dla uczniów albo realizowanych zadaniach określonych w przepisach o zdrowiu publicznym,
- 3) tryb przekazywania środków Funduszu, uwzględniając terminy, w jakich zostało zaplanowane przeprowadzenie zajęć sportowych dla uczniów albo realizacja zadań określonych w przepisach o zdrowiu publicznym,
- 4) wysokość dofinansowania zajęć sportowych dla uczniów, z tym że maksymalna wysokość tego dofinansowania w przypadku zajęć prowadzonych przez kluby sportowe działające w formie stowarzyszenia oraz inne organizacje pozarządowe nie może przekroczyć 80%, a w przypadku zajęć organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego – 50% planowanych kosztów realizacji zajęć

– kierując się koniecznością zapewnienia efektywnego wykorzystania środków Funduszu.

Art. 14. 1. Zabrania się sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych:

- 1) na terenie szkół oraz innych zakładów i placówek oświatowo-wychowawczych, opiekuńczych i domów studenckich;
- 2) na terenie zakładów pracy oraz miejsc zbiorowego żywienia pracowników;
- 3) w miejscach i czasie masowych zgromadzeń;

- 4) w środkach i obiektach komunikacji publicznej, z wyjątkiem wagonów restauracyjnych i bufetów w pociągach, w których dopuszcza się sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa;
- 5) (uchylony)
- 6) w obiektach zajmowanych przez organy wojskowe i spraw wewnętrznych, jak również w rejonie obiektów koszarowych i zakwaterowania przejściowego jednostek wojskowych.
 - 1a. (uchylony)
 2. (uchylony)
 - 2a. Zabrania się spożywania napojów alkoholowych na ulicach, placach i w parkach, z wyjątkiem miejsc przeznaczonych do ich spożycia na miejscu, w punktach sprzedaży tych napojów.
 3. Zabrania się sprzedaży, podawania i spożywania napojów zawierających więcej niż 18% alkoholu w ośrodkach szkoleniowych.
 4. Zabrania się sprzedaży i podawania napojów zawierających więcej niż 18% alkoholu w domach wypoczynkowych.
 5. Sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów zawierających więcej niż 4,5% alkoholu może się odbywać na imprezach na otwartym powietrzu tylko za zezwoleniem i tylko w miejscach do tego wyznaczonych.
 6. W innych niewymienionych miejscach, obiektach lub na określonych obszarach gminy, ze względu na ich charakter, rada gminy może wprowadzić czasowy lub stały zakaz sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych.
 7. Minister właściwy do spraw transportu oraz minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, w drodze rozporządzenia, określą zasady i warunki sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych na morskich statkach handlowych w żegludze międzynarodowej, w pociągach i samolotach komunikacji międzynarodowej oraz w międzynarodowych portach morskich i lotniczych.
 8. Minister właściwy do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, wypadki i okoliczności, w których, uwzględniając zwyczaje międzynarodowe, dopuszczalne jest podawanie i spożywanie nieznaczej ilości napojów alkoholowych.

Art. 15. 1. Zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych:

- 1) osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości;
- 2) osobom do lat 18;
- 3) na kredyt lub pod zastaw.

2. W przypadku wątpliwości co do pełnoletności nabywcy sprzedający lub podający napoje alkoholowe uprawniony jest do żądania okazania dokumentu stwierdzającego wiek nabywcy.

Art. 16. 1. Zabrania się wnoszenia napojów alkoholowych na teren zakładów pracy, obiektów wymienionych w art. 14 ust. 1 pkt 6, jak również stadionów i innych obiektów, w których odbywają się masowe imprezy sportowe i rozrywkowe, a także obiektów lub miejsc objętych zakazem wnoszenia napojów alkoholowych.

2. Osoby posiadające przy sobie napoje alkoholowe mają obowiązek przekazania ich do depozytu pod rygorem niewpuszczenia bądź usunięcia z terenów obiektów lub miejsc, o których mowa w ust. 1.

3. Napoje alkoholowe wnoszone przez żołnierzy na teren obiektów wymienionych w art. 14 ust. 1 pkt 6 ulegają odebraniu i przekazaniu do depozytu.

4. Minister Obrony Narodowej i minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z właściwymi ministrami, każdy w swoim zakresie działania, w drodze rozporządzeń, określają szczegółowe zasady i tryb postępowania w wypadkach, o których mowa w ust. 2 i 3, oraz wysokość opłaty za przechowanie napojów alkoholowych w depozycie.

Art. 17. 1. Kierownik zakładu pracy lub osoba przez niego upoważniona mają obowiązek niedopuszczenia do pracy pracownika, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że stawił się on do pracy w stanie po użyciu alkoholu albo spożywał alkohol w czasie pracy. Okoliczności stanowiące podstawę decyzji powinny być podane pracownikowi do wiadomości.

2. Uprawnienia kierownika zakładu pracy, o którym mowa w ust. 1, służą również organowi nadrzędnemu nad danym zakładem pracy oraz organowi uprawnionemu do przeprowadzenia kontroli zakładu pracy.

3. Na żądanie kierownika zakładu pracy, osoby przez niego upoważnionej, a także na żądanie pracownika, o którym mowa w ust. 1, badanie stanu trzeźwości pracownika przeprowadza uprawniony organ powołany do ochrony porządku

publicznego. Zabiegu pobrania krwi dokonuje fachowy pracownik służby zdrowia. Do badania stanu trzeźwości stosuje się przepisy, wydane na podstawie art. 47 ust. 2.

Art. 18. 1. Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży może być prowadzona tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), właściwego ze względu na lokalizację punktu sprzedaży, zwanego dalej „organem zezwalającym”.

1a. (uchylony)

2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje się na podstawie wniosku przedsiębiorcy.

3. Zezwolenia, o których mowa w ust. 1, wydaje się oddzielnie na następujące rodzaje napojów alkoholowych:

- 1) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo;
- 2) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa);
- 3) powyżej 18% zawartości alkoholu.

3a. Zezwolenia, o których mowa w ust. 3, organ zezwalający wydaje po uzyskaniu pozytywnej opinii gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2.

4. Sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w miejscach znajdujących się pod zarządem wojskowym lub jednostek organizacyjnych resortu spraw wewnętrznych – położonych poza obiektami wymienionymi w art. 14 ust. 1 pkt 6 – może być prowadzona jedynie za zezwoleniem, o którym mowa w ust. 1, a ponadto za zgodą organów wojskowych określonych przez Ministra Obrony Narodowej lub resortu spraw wewnętrznych określonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

5. Wniosek o wydanie zezwolenia zawiera:

- 1) oznaczenie rodzaju zezwolenia;
- 2) oznaczenie przedsiębiorcy, jego siedzibę i adres, w przypadku ustanowienia pełnomocników ich imiona, nazwiska i adres zamieszkania;

[3) numer w rejestrze przedsiębiorców lub ewidencji działalności gospodarczej;]

<3) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile przedsiębiorca taki numer posiada, oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP);>

Nowe brzmienie pkt 3 w ust. 5 w art. 18 wejdzie w życie z dn. 19.05.2016 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1893).

- 4) przedmiot działalności gospodarczej;
- 5) adres punktu sprzedaży;
- 6) adres punktu składowania napojów alkoholowych (magazynu dystrybucyjnego).

6. Do wniosku o wydanie zezwolenia należy dołączyć następujące dokumenty:

- 1) (uchylony)
- 2) dokument potwierdzający tytuł prawny wnioskodawcy do lokalu stanowiącego punkt sprzedaży napojów alkoholowych;
- 3) zgodę właściciela, użytkownika, zarządcy lub administratora budynku, jeżeli punkt sprzedaży będzie zlokalizowany w budynku mieszkalnym wielorodzinnym;
- 4) decyzję właściwego państwowego inspektora sanitarnego o zatwierdzeniu zakładu, o której mowa w art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2015 r. poz. 594).

6a. Minister właściwy do spraw gospodarki określi wzór wniosku o wydanie zezwolenia w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

7. Warunkiem prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży jest:

- 1) posiadanie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1;
- 2) wniesienie opłaty, o której mowa w art. 11¹;
- 3) zaopatrywanie się w napoje alkoholowe u producentów i przedsiębiorców posiadających odpowiednie zezwolenie na sprzedaż hurtową napojów alkoholowych;
- 4) w terminach do dnia 1 lutego, 1 czerwca, 1 października każdego roku kalendarzowego objętego zezwoleniem, okazanie przedsiębiorcy zaopatrującemu dany punkt sprzedaży napojów alkoholowych odpowiedniego dowodu potwierdzającego dokonanie opłaty, o której mowa w art. 11¹;
- 5) posiadanie tytułu prawnego do korzystania z lokalu, stanowiącego punkt sprzedaży;

- 6) wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie objętym zezwoleniem tylko przez przedsiębiorcę w nim oznaczonego i wyłącznie w miejscu wymienionym w zezwoleniu;
- 7) zgłaszanie organowi zezwalającemu zmian stanu faktycznego i prawnego, w stosunku do danych zawartych w zezwoleniu, w terminie 14 dni od dnia powstania zmiany;
- 8) prowadzenie sprzedaży w punkcie sprzedaży spełniającym wymogi określone przez radę gminy, na podstawie art. 12 ust. 1 i 2;
- 9) przestrzeganie innych zasad i warunków określonych przepisami prawa.

7a. (uchylony)

8. Organ zezwalający lub, na podstawie jego upoważnienia, straż gminna lub członkowie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych dokonują kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia.

9. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje się na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, a w przypadku sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – nie krótszy niż 2 lata.

10. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, organ zezwalający cofa w przypadku:

- 1) nieprzestrzegania określonych w ustawie zasad sprzedaży napojów alkoholowych, a w szczególności:
 - a) sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieletnim, nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw,
 - b) sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z naruszeniem zakazów określonych w art. 14 ust. 3 i 4;
- 2) nieprzestrzegania określonych w ustawie warunków sprzedaży napojów alkoholowych;
- 3) powtarzającego się co najmniej dwukrotnie w okresie 6 miesięcy, w miejscu sprzedaży lub najbliższej okolicy, zakłócania porządku publicznego w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych przez dany punkt sprzedaży, gdy prowadzący ten punkt nie powiadamia organów powołanych do ochrony porządku publicznego;
- 4) wprowadzenia do sprzedaży napojów alkoholowych pochodzących z nielegalnych źródeł;

- 5) przedstawienia fałszywych danych w oświadczeniu, o którym mowa w art. 11¹ ust. 4;
- 6) popełnienia przestępstwa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez osobę odpowiedzialną za działalność przedsiębiorcy posiadającego zezwolenie;
- 7) orzeczenia, wobec przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną albo wobec osoby odpowiedzialnej za działalność przedsiębiorcy posiadającego zezwolenie, zakazu prowadzenia działalności gospodarczej objętej zezwoleniem.

11. Przedsiębiorca, któremu cofnięto zezwolenie, może wystąpić z wnioskiem o ponowne wydanie zezwolenia nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia wydania decyzji o jego cofnięciu.

12. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, wygasa w przypadku:

- 1) likwidacji punktu sprzedaży;
- 2) upływu terminu ważności zezwolenia;
- 3) zmiany rodzaju działalności punktu sprzedaży;
- 4) zmiany składu osobowego wspólników spółki cywilnej;
- 5) niedopełnienia w terminach obowiązku:
 - a) złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 11¹ ust. 4, lub
 - b) dokonania opłaty w wysokości określonej w art. 11¹ ust. 2 i 5.

12a. W przypadku, o którym mowa w ust. 12 pkt 5 lit. a, zezwolenie wygasa z upływem 30 dni od dnia upływu terminu dopełnienia obowiązku złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 11¹ ust. 4, jeżeli przedsiębiorca w terminie 30 dni od dnia upływu terminu do dokonania czynności określonej w ust. 12 pkt 5 lit. a nie złoży oświadczenia wraz z jednoczesnym dokonaniem opłaty dodatkowej w wysokości 30% opłaty określonej w art. 11¹ ust. 2.

12b. W przypadku, o którym mowa w ust. 12 pkt 5 lit. b, zezwolenie wygasa z upływem 30 dni od dnia upływu terminu dopełnienia obowiązku dokonania opłaty w wysokości określonej w art. 11¹ ust. 2 i 5, jeżeli przedsiębiorca w terminie 30 dni od dnia upływu terminu do dokonania czynności określonej w ust. 12 pkt 5 lit. b nie wniesie raty opłaty określonej w art. 11¹ ust. 2 albo 5, powiększonej o 30% tej opłaty.

13. Przedsiębiorca, którego zezwolenie wygasło z przyczyn określonych w ust. 12 pkt 5, może wystąpić z wnioskiem o wydanie nowego zezwolenia nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od dnia wydania decyzji o wygaśnięciu zezwolenia.

14. Przedsiębiorcy podający lub sprzedający różne mieszaniny napojów alkoholowych na podstawie posiadanych receptur, z wykorzystaniem napojów zawierających powyżej 18% alkoholu, są obowiązani do posiadania zezwoleń, o których mowa w ust. 3 pkt 3.

Art. 18¹. 1. Na sprzedaż napojów alkoholowych przedsiębiorcom posiadającym zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych mogą być wydawane jednorazowe zezwolenia, do których nie stosuje się przepisów art. 18 ust. 3a, ust. 4, ust. 5 pkt 5, ust. 6, ust. 7 pkt 4 i 6 oraz ust. 9–14.

2. Zezwolenia, o których mowa w ust. 1, wydawane są na okres do 2 dni.

3. Opłata za jednorazowe zezwolenia, o których mowa w ust. 1, wnoszona jest na rachunek gminy przed wydaniem zezwolenia w wysokości odpowiadającej 1/12 rocznej opłaty za poszczególne rodzaje zezwoleń, o których mowa w art. 11¹ ust. 2 i art. 18 ust. 3.

4. Przedsiębiorcom, których działalność polega na organizacji przyjęć, zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych mogą być wydawane na okres do dwóch lat. Do zezwoleń nie stosuje się przepisów art. 18 ust. 5 pkt 5, ust. 6 pkt 2–4, ust. 7 pkt 4, 5 i 7, ust. 9, ust. 10 pkt 3 oraz ust. 12 pkt 1 i 3.

4. Przedsiębiorcom, których działalność polega na organizacji przyjęć, zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych mogą być wydawane na okres do dwóch lat. Do zezwoleń nie stosuje się przepisów art. 18 ust. 3a, ust. 5 pkt 5, ust. 6 pkt 2–4, ust. 7 pkt 4, 5 i 7, ust. 9, ust. 10 pkt 3 oraz ust. 12 pkt 1 i 3.

5. Opłata za zezwolenia, o których mowa w ust. 4, jest wnoszona na rachunek gminy przed wydaniem zezwolenia w wysokości określonej w art. 11¹ ust. 2 i 5.

6. Minister właściwy do spraw gospodarki określi wzory wniosków o wydanie zezwoleń, o których mowa w ust. 1 i 4, w formie dokumentów elektronicznych w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

Art. 18². Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację:

- 1) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 2) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

– i nie mogą być przeznaczane na inne cele.

Art. 18³. Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy, o której mowa w art. 9, 18 i 18¹, stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Art. 18⁴. 1. Na wniosek przedsiębiorcy, którego zezwolenie wygasło z przyczyn wymienionych w art. 18 ust. 12, organ zezwalający może wydać zezwolenie z określeniem terminu na wyprzedaż posiadanych, zinwentaryzowanych zapasów napojów alkoholowych. Termin określony w zezwoleniu na wyprzedaż nie może być dłuższy niż 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia zezwolenia.

2. Opłata za wydanie zezwolenia na wyprzedaż posiadanych, zinwentaryzowanych zapasów napojów alkoholowych, wnoszona na rachunek gminy, wynosi:

- 1) 1,4% wartości sprzedaży zinwentaryzowanych napojów zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa;
- 2) 1,4% wartości sprzedaży zinwentaryzowanych napojów zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa);
- 3) 2,7% wartości sprzedaży zinwentaryzowanych napojów zawierających powyżej 18% alkoholu.

3. Przedsiębiorca, który otrzymał zezwolenie na wyprzedaż posiadanych, zinwentaryzowanych zapasów napojów alkoholowych, może wystąpić z wnioskiem o wydanie nowego zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od dnia upływu terminu ważności zezwolenia, o którym mowa w ust. 1.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki określi wzór wniosku, o którym mowa w ust. 1, w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

Art. 18⁵. Do zezwoleń, o których mowa w art. 18 ust. 1, art. 18¹ ust. 1 i 4 oraz art. 18⁴ ust. 1, nie stosuje się przepisu art. 11 ust. 9 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Art. 18⁶. Do działalności podmiotu, o którym mowa w art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina, w zakresie sprzedaży wyprodukowanego przez siebie wina przeznaczonego do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, stosuje się odpowiednio przepisy niniejszego rozdziału o działalności przedsiębiorcy.

Art. 19. 1. Rada Ministrów, ze względu na bezpieczeństwo i porządek publiczny, w drodze rozporządzenia, może wprowadzać na czas określony na obszarze całego kraju albo jego części całkowity lub częściowy zakaz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

2. W sytuacjach wymagających niezwłocznego działania Rada Ministrów może wprowadzić zakaz, o którym mowa w ust. 1, w innym trybie.

Art. 20. Rada Ministrów składa corocznie Sejmowi sprawozdanie z wykonania niniejszej ustawy.

Rozdział 2

Postępowanie w stosunku do osób nadużywających alkoholu

Art. 21. 1. Leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu prowadzą podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej.

2. Poddanie się leczeniu odwykowemu jest dobrowolne. Wyjątki od tej zasady określa ustawa.

3. Od osób uzależnionych od alkoholu nie pobiera się opłat za świadczenia w zakresie leczenia odwykowego udzielane przez podmioty określone w ust. 1.

Art. 22. 1. Zarząd województwa organizuje na obszarze województwa podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w zakresie leczenia odwykowego oraz wojewódzki ośrodek terapii uzależnienia i współuzależnienia.

2. Starosta organizuje na obszarze powiatu inne niż wymienione w ust. 1 podmioty lecznicze udzielające świadczenia w zakresie leczenia odwykowego.

3. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, organizację, kwalifikacje personelu, sposób funkcjonowania i rodzaje podmiotów leczniczych wykonujących świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w sprawowaniu opieki nad uzależnionymi od alkoholu oraz sposób współdziałania w tym zakresie z instytucjami publicznymi i organizacjami społecznymi, kierując się potrzebą zapewnienia osobom uzależnionym od alkoholu leczenia odwykowego, a członkom ich rodzin, w tym dzieciom, świadczeń określonych w art. 23 ust. 1 i 2.

Art. 23. 1. Członkowie rodziny osoby uzależnionej od alkoholu, dotknięci następstwami nadużywania alkoholu przez osobę uzależnioną, uzyskują w podmiotach określonych w art. 22 ust. 1 świadczenia zdrowotne w zakresie terapii i rehabilitacji współuzależnienia oraz profilaktyki. Za świadczenia te od wymienionych osób nie pobiera się opłat.

2. Dzieci osób uzależnionych od alkoholu, dotknięte następstwami nadużywania alkoholu przez rodziców, uzyskują bezpłatnie pomoc psychologiczną i socjoterapeutyczną w podmiotach określonych w art. 22 ust. 1 i poradniach specjalistycznych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych.

3. Pomoc niesiona dzieciom przez osoby lub instytucje może być udzielona wbrew woli rodziców lub opiekunów będących w stanie nietrzeźwym.

Art. 24. Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

Art. 25. Na badanie, o którym mowa w art. 24, kieruje gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych właściwa według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy, na jej wniosek lub z własnej inicjatywy.

Art. 26. 1. Osoby, o których mowa w art. 24, jeżeli uzależnione są od alkoholu, zobowiązać można do poddania się leczeniu w stacjonarnym lub niestacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego.

2. O zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego orzeka sąd rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy, w postępowaniu nieprocesowym.

3. Sąd wszczyna postępowanie na wniosek gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych lub prokuratora. Do wniosku dołącza się zebraną dokumentację wraz z opinią biegłego, jeżeli badanie przez biegłego zostało przeprowadzone.

Art. 27. 1. W razie gdy w stosunku do osoby, której postępowanie dotyczy, brak jest opinii biegłego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, sąd zarządza poddanie tej osoby odpowiednim badaniom.

2. Sąd może, jeżeli na podstawie opinii biegłego uzna to za niezbędne, zarządzić oddanie badanej osoby pod obserwację w zakładzie leczniczym na czas nie dłuższy niż 2 tygodnie. W wyjątkowych wypadkach, na wniosek zakładu, sąd może termin ten przedłużyć do 6 tygodni.

3. Przed wydaniem postanowienia sąd wysłuchuje osobę, której postępowanie dotyczy.

4. Na postanowienie zarządzające oddanie pod obserwację do zakładu przysługuje zażalenie.

Art. 28. 1. W razie zarządzenia przez sąd badania przez biegłego lub oddania pod obserwację w zakładzie leczniczym osoba, której postępowanie dotyczy, obowiązana jest poddać się badaniom psychologicznym i psychiatrycznym oraz zabiegom niezbędnym do wykonania podstawowych badań laboratoryjnych pod warunkiem, że dokonywane są przez uprawnionych do tego pracowników służby zdrowia z zachowaniem wskazań wiedzy lekarskiej i nie zagrażają zdrowiu tej osoby.

2. (uchylony)

Art. 28a. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, tryb powoływania biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, sposób sporządzania opinii oraz warunki i sposób dokonywania badań niezbędnych do wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, uwzględniając ochronę dóbr osobistych osoby badanej.

Art. 29. Orzeczenie o obowiązku poddania się leczeniu zapada po przeprowadzeniu rozprawy, która powinna odbyć się w terminie jednego miesiąca od dnia wpływu wniosku.

Art. 30. 1. W razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa na rozprawę lub uchylania się od zarządzonego poddania się badaniu przez biegłego albo obserwacji w zakładzie leczniczym sąd może zarządzić przymusowe doprowadzenie przez organ Policji.

2. Jeżeli zarządzenie przymusowego doprowadzenia dotyczy żołnierza, wykonuje je Żandarmeria Wojskowa lub wojskowy organ porządkowy.

Art. 31. 1. Orzekając o obowiązku poddania się leczeniu sąd może ustanowić na czas trwania tego obowiązku nadzór kuratora.

2. Osoba, wobec której ustanowiony został nadzór, ma obowiązek stawiania się na wezwanie sądu lub kuratora i wykonywania ich poleceń, dotyczących takiego postępowania w okresie nadzoru, które może się przyczynić do skrócenia czasu trwania obowiązku poddania się leczeniu.

3. Minister Sprawiedliwości oraz minister właściwy do spraw zdrowia, w drodze rozporządzenia, określają szczegółowe zasady i tryb wykonywania nadzoru, o którym mowa w ust. 1.

Art. 32. 1. Sąd wzywa osobę, w stosunku do której orzeczony został prawomocnie obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu, do stawienia się dobrowolnie w oznaczonym dniu we wskazanym zakładzie lecznictwa odwykowego w celu poddania się leczeniu, z zagrożeniem zastosowania przymusu w wypadku uchylania się od wykonania tego obowiązku.

2. Osoba, w stosunku do której orzeczony został obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu, związanemu z pobytem w stacjonarnym zakładzie

lecznictwa odwykowego, nie może opuszczać terenu tego zakładu bez zezwolenia kierownika zakładu.

3. Sąd zarządza przymusowe doprowadzenie do zakładu leczniczego osoby uchylającej się od wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 2, przez organ Policji.

4. Jeżeli zarządzenie przymusowego doprowadzenia dotyczy żołnierza, wykonuje je Żandarmeria Wojskowa lub wojskowy organ porządkowy.

Art. 32¹. Podmioty lecznicze, o których mowa w art. 21 ust. 1, przyjmują na leczenie poza kolejnością osoby zobowiązane do leczenia odwykowego na podstawie art. 26, do wykorzystania limitu miejsc stanowiących 20% ogółu miejsc przeznaczonych do leczenia odwykowego w podmiocie leczniczym.

Art. 33. 1. Policja, Żandarmeria Wojskowa i wojskowy organ porządkowy, wykonując zarządzenie przymusowego doprowadzenia osób, o których mowa w art. 30 oraz art. 32 ust. 3 i 4, ma prawo ich zatrzymania tylko w niezbędnych wypadkach i na czas konieczny do wykonania tego zarządzenia.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i ministrem właściwym do spraw zdrowia, w drodze rozporządzenia, określa zasady i tryb doprowadzania osób, o których mowa w art. 30 ust. 1 i art. 32 ust. 3.

3. (uchylony)

Art. 34. 1. Obowiązek poddania się leczeniu trwa tak długo, jak tego wymaga cel leczenia, nie dłużej jednak niż 2 lata od chwili uprawomocnienia się postanowienia.

2.⁵⁾ W czasie trwania obowiązku poddania się leczeniu sąd może na wniosek kuratora, po zasięgnięciu opinii zakładu leczącego, bądź na wniosek zakładu leczącego zmieniać postanowienia w zakresie rodzaju zakładu leczenia odwykowego.

⁵⁾ Uznany za niezgodny z Konstytucją z dniem 16 listopada 2001 r. w zakresie, w jakim wyłącza uprawnienie osoby zobowiązanej do poddania się leczeniu odwykowemu do złożenia wniosku o zmianę przez sąd postanowienia w przedmiocie rodzaju zakładu leczenia odwykowego, na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 listopada 2001 r., sygn. akt P. 6/2001 (Dz. U. Nr 131, poz. 1478).

3. W czasie trwania obowiązku poddania się leczeniu stacjonarny zakład leczący może ze względów leczniczych skierować osobę zobowiązaną do innego zakładu w celu kontynuowania leczenia odwykowego, powiadamiając o tym sąd.

4. O ustaniu obowiązku poddania się leczeniu przed upływem okresu wskazanego w ust.1 decyduje sąd na wniosek osoby zobowiązanej, zakładu leczącego, kuratora, prokuratora lub z urzędu, po zasięgnięciu opinii zakładu, w którym osoba leczona przebywa.

5. W wypadku ustania obowiązku poddania się leczeniu ponowne zastosowanie tego obowiązku wobec tej samej osoby nie może nastąpić przed upływem 3 miesięcy od jego ustania.

Art. 35. 1. Sąd, który nałożył na osobę uzależnioną od alkoholu obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu, jeśli uzna, że na skutek takiego uzależnienia zachodzi potrzeba całkowitego ubezwłasnowolnienia tej osoby – zawiadamia o tym właściwego prokuratora.

2. W razie orzeczenia ubezwłasnowolnienia sąd opiekuńczy, określając sposób wykonywania opieki, orzeka o umieszczeniu tej osoby w domu pomocy społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu, chyba że zachodzi możliwość objęcia tej osoby inną stałą opieką.

3. Do obowiązków opiekuna osoby ubezwłasnowolnionej stosuje się odpowiednio również przepisy dotyczące obowiązków kuratora, o którym mowa w art. 31.

Art. 36. 1. Do stacjonarnego zakładu leczniczego i domu pomocy społecznej ma prawo wstępu o każdej porze sędzia w celu kontroli legalności skierowania i przebywania w takim zakładzie lub domu osób, na które został nałożony obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu, oraz warunków, w jakich osoby te przebywają.

2. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb sprawowania kontroli, o której mowa w ust. 1, określając szczegółowy zakres zagadnień podlegających kontroli, formy wykonywania kontroli, sposób dokumentowania jej przebiegu i wyników oraz postępowanie pokontrolne, w tym tryb przekazywania rezultatów kontroli zainteresowanym podmiotom, a zwłaszcza kontrolowanym jednostkom organizacyjnym i ich jednostkom nadrzędnym.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie naruszają w tym zakresie ustawowych uprawnień prokuratora.

Art. 37. 1. Osoby umieszczone w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich, uzależnione od alkoholu, mają obowiązek poddania się zarządnemu leczeniu odwykowemu.

2. Leczenie odwykowe zarządza administracja zakładu lub schroniska w stosunku do małoletniego za zgodą przedstawiciela ustawowego, a w razie jej braku, jak również w stosunku do osoby pełnoletniej – za zezwoleniem sądu wykonującego orzeczenie, wydanym po zasięgnięciu opinii biegłego.

3. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe zasady i tryb postępowania w przedmiocie leczenia odwykowego osób, o których mowa w ust. 1.

Art. 38. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, w drodze rozporządzenia, określa zasady i tryb postępowania w przedmiocie leczenia odwykowego osób umieszczonych w zakładach karnych, aresztach śledczych i *ośrodkach przystosowania społecznego*⁶⁾.

Art. 39. 1. Organy samorządu terytorialnego w miastach liczących ponad 50 000 mieszkańców i organy powiatu mogą organizować i prowadzić izby wytrzeźwień.

2. Do zadań izby wytrzeźwień należy:

- 1) sprawowanie opieki nad osobami w stanie nietrzeźwości;
- 2) wykonywanie wobec osób w stanie nietrzeźwości zabiegów higieniczno-sanitarnych;
- 3) udzielanie osobom w stanie nietrzeźwości pierwszej pomocy;
- 4) prowadzenie detoksykacji, jeżeli izba wytrzeźwień posiada odpowiednie pomieszczenie, urządzenia, wyposażenie i wykwalifikowany personel, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 42³ ust. 5;
- 5) informowanie osób przyjętych do izby wytrzeźwień o szkodliwości spożywania alkoholu oraz motywowanie ich do podjęcia leczenia odwykowego;

⁶⁾ Zlikwidowane na podstawie art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 lutego 1990 r. o zmianie Kodeksu karnego wykonawczego (Dz. U. Nr 14, poz. 85), która weszła w życie z dniem 28 marca 1990 r.

6) współpraca z właściwymi gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych, podmiotami określonymi w art. 21 ust. 1 oraz innymi instytucjami i organizacjami, których działalność ma na celu przeciwdziałanie problemom alkoholowym i ich skutkom.

3. Jednostka samorządu terytorialnego może zlecić wykonywanie zadań izby wytrzeźwień innej placówce lub utworzyć taką placówkę, zwaną dalej „placówką”.

4. Dyrektor izby wytrzeźwień lub kierownik placówki składa corocznie ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, w terminie do dnia 1 marca, sprawozdanie za rok poprzedni zawierające w szczególności informację o liczbie osób umieszczonych odpowiednio w izbie wytrzeźwień albo placówce, z uwzględnieniem płci oraz podziału na dorosłych i małoletnich, w tym o liczbie osób przebywających w izbie albo placówce co najmniej trzy razy w okresie roku.

Art. 39¹. 1. Izba wytrzeźwień lub placówka prowadzi ewidencję i dokumentację osób do niej doprowadzonych.

2. W ramach prowadzonej dokumentacji izba wytrzeźwień lub placówka może przetwarzać dane osób doprowadzonych w zakresie:

- 1) informacji pozwalających na ustalenie ich tożsamości obejmujących:
 - a) imię, nazwisko, imiona rodziców,
 - b) nazwę i numer dokumentu tożsamości,
 - c) datę i miejsce urodzenia lub wiek,
 - d) numer PESEL, jeżeli posiada,
 - e) stan cywilny,
 - f) adres zamieszkania lub miejsce pobytu;
- 2) stanu zdrowia, w tym o udzielonych im świadczeniach zdrowotnych;
- 3) nałogów;
- 4) sytuacji społecznej i rodzinnej.

3. Do dokumentacji dotyczącej stanu zdrowia osoby doprowadzonej oraz informacji o udzielonych jej świadczeniach zdrowotnych, w zakresie dotyczącym jej prowadzenia, udostępniania i przechowywania stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz.

U. z 2012 r. poz. 159, z późn. zm.⁷⁾), z wyłączeniem obowiązku jej prowadzenia w postaci elektronicznej.

4. Dokumentacja określona w ust. 3 w przypadku likwidacji izby wytrzeźwień lub placówki jest przechowywana przez jednostkę samorządu terytorialnego.

Art. 40. 1. Osoby w stanie nietrzeźwości, które swoim zachowaniem dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym lub w zakładzie pracy, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu lub zdrowiu innych osób, mogą zostać doprowadzone do izby wytrzeźwień lub placówki, podmiotu leczniczego albo do miejsca zamieszkania lub pobytu.

2. W razie braku izby wytrzeźwień lub placówki osoby, o których mowa w ust. 1, mogą być doprowadzone do jednostki Policji.

3. Funkcjonariusz Policji lub strażnik straży gminnej doprowadzający osobę w stanie nietrzeźwości do izby wytrzeźwień lub placówki, jednostki Policji, podmiotu leczniczego albo do miejsca zamieszkania lub pobytu, zwany dalej „doprowadzającym”, sporządza protokół doprowadzenia w celu wytrzeźwienia. Protokół ten zawiera:

- 1) imię i nazwisko, jednostkę oraz numer służbowy doprowadzającego;
- 2) datę i godzinę doprowadzenia;
- 3) miejsce i okoliczności oraz opis interwencji;
- 4) imię i nazwisko, imiona rodziców osoby doprowadzonej do izby wytrzeźwień lub placówki albo jednostki Policji oraz wiek tej osoby;
- 5) rodzaj i numer dokumentu tożsamości oraz rysopis osoby doprowadzonej do izby wytrzeźwień lub placówki albo jednostki Policji;
- 6) adres zamieszkania lub miejsce pobytu osoby doprowadzonej do izby wytrzeźwień lub placówki albo jednostki Policji;
- 7) opis zachowania osoby doprowadzonej do izby wytrzeźwień lub placówki albo jednostki Policji w czasie interwencji i transportu, z uwzględnieniem okoliczności uniemożliwiających doprowadzenie do miejsca zamieszkania lub pobytu;
- 8) wykaz przedmiotów posiadanych przez osobę doprowadzoną do izby wytrzeźwień lub placówki albo jednostki Policji;

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 742, z 2013 r. poz. 1245, z 2014 r. poz. 1822 oraz z 2015 r. poz. 1163.

- 9) informacje o okolicznościach określonych w art. 40¹, będących podstawą przyjęcia do izby wytrzeźwień, placówki albo jednostki Policji;
- 10) dyspozycję co do dalszego postępowania z osobą doprowadzoną do izby wytrzeźwień lub placówki albo jednostki Policji po wytrzeźwieniu;
- 11) miejsce doprowadzenia oraz decyzję dyrektora izby wytrzeźwień, kierownika placówki albo komendanta jednostki Policji o przyjęciu lub odmowie przyjęcia.

4. W przypadku uzasadnionych wątpliwości co do tożsamości osoby doprowadzonej do izby wytrzeźwień lub placówki albo jednostki Policji dane tej osoby niezwłocznie sprawdza i potwierdza doprowadzający.

5. Osoba doprowadzona do izby wytrzeźwień lub placówki albo jednostki Policji pozostaje tam aż do wytrzeźwienia, nie dłużej niż 24 godziny. Osoby do lat 18 umieszcza się w odrębnych pomieszczeniach, oddzielnie od osób dorosłych.

6. Osobie doprowadzonej do izby wytrzeźwień lub placówki, jednostki Policji, podmiotu leczniczego, w warunkach, o których mowa w ust. 1, przysługuje zażalenie do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce doprowadzenia. W zażaleniu osoba doprowadzona może domagać się zbadania zasadności i legalności doprowadzenia, jak również decyzji o przyjęciu albo zatrzymaniu oraz prawidłowości ich wykonania.

7. W przypadku gdy zażalenie składa się za pośrednictwem izby wytrzeźwień lub placówki albo jednostki Policji, podmiot ten przekazuje zażalenie niezwłocznie sądowi określonemu w ust. 6. Do rozpoznania zażalenia stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.⁸⁾). Skarżący ma prawo wziąć udział w posiedzeniu sądu.

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307, z 2011 r. Nr 48, poz. 245 i 246, Nr 53, poz. 273, Nr 112, poz. 654, Nr 117, poz. 678, Nr 142, poz. 829, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280,

8. W przypadku stwierdzenia bezzasadności lub nielegalności doprowadzenia, przyjęcia albo zatrzymania, albo poważnych nieprawidłowości związanych z ich wykonywaniem sąd określony w ust. 6 zawiadamia o tym prokuratora i przełożonego doprowadzającego albo przełożonego osób dokonujących przyjęcia albo zatrzymania.

9. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, jest żołnierzem, przekazuje się ją Żandarmerii Wojskowej lub wojskowemu organowi porządkowemu.

10. O przypadkach uzasadniających wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu dyrektor izby wytrzeźwień, kierownik placówki albo jednostka Policji zawiadamia niezwłocznie właściwą gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych.

11. O przyjęciu do izby wytrzeźwień lub placówki albo o zatrzymaniu w jednostce Policji zawiadamia się niezwłocznie:

- 1) w przypadku małoletnich – ich rodziców lub opiekunów oraz sąd opiekuńczy;
- 2) w przypadku innych osób – na ich żądanie, wskazane przez nie osoby.

Art. 40¹. 1. Podstawą przyjęcia osoby doprowadzonej do izby wytrzeźwień, placówki lub jednostki Policji jest wynik badania na zawartość alkoholu w organizmie tej osoby wskazujący na stan nietrzeźwości.

2. Badanie, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza się za zgodą osoby doprowadzonej do izby wytrzeźwień, placówki lub jednostki Policji.

3. W przypadku braku zgody na przeprowadzenie badania, o którym mowa w ust. 1, osobę doprowadzoną przyjmuje się do izby wytrzeźwień lub placówki albo zatrzymuje się w jednostce Policji wyłącznie w przypadku występowania symptomów wskazujących na stan nietrzeźwości, potwierdzonych pisemnie przez lekarza lub felczera izby wytrzeźwień lub placówki, a w przypadku osób doprowadzonych do jednostki Policji – przez upoważnionego funkcjonariusza Policji.

Art. 40². 1. Osoba doprowadzona do izby wytrzeźwień lub placówki jest poddawana niezwłocznie badaniom lekarskim.

Nr 240, poz. 1430, 1431 i 1438 i Nr 279, poz. 1645, z 2012 r. poz. 886, 1091, 1101, 1327, 1426, 1447 i 1529, z 2013 r. poz. 480, 765, 849, 1247, 1262, 1282 i 1650, z 2014 r. poz. 85, 384, 694, 1375 i 1556 oraz z 2015 r. poz. 21, 290, 396, 1185 i 1186.

2. Osoba doprowadzona do izby wytrzeźwień lub placówki może zostać poddana badaniu, o którym mowa w ust. 1, również w przypadku braku zgody na jego przeprowadzenie, jeżeli jej zachowanie wskazuje na to, że może ona zagrażać swojemu życiu lub zdrowiu albo życiu lub zdrowiu innych osób, lub jeżeli zachodzi uzasadniona potrzeba udzielenia jej niezbędnych świadczeń zdrowotnych. W tym przypadku stosuje się przepisy art. 42.

3. Osobie doprowadzonej do izby wytrzeźwień lub placówki podaje się, jeżeli wymaga tego jej stan zdrowia, produkty lecznicze, których wykaz określają przepisy wydane na podstawie art. 42³ ust. 5 pkt 7.

4. Jeżeli osoba doprowadzona wymaga hospitalizacji, niezwłocznie przewozi się ją do podmiotu leczniczego. Transport, w zależności od stanu zdrowia tej osoby, wykonują jednostki Policji, straż gminna, podmioty wykonujące transport sanitarny lub zespoły ratownictwa medycznego.

5. Osobę przyjętą do izby wytrzeźwień lub placówki, zwaną dalej „osobą przyjętą”, poddaje się, za jej zgodą, detoksykacji.

Art. 40³. 1. O przyjęciu lub odmowie przyjęcia do izby wytrzeźwień lub placówki albo zatrzymaniu w jednostce Policji decyduje odpowiednio:

- 1) dyrektor izby wytrzeźwień;
- 2) kierownik placówki;
- 3) komendant jednostki Policji.

2. Dyrektor izby wytrzeźwień lub kierownik placówki informuje jednostkę Policji lub straż gminną o braku wolnych miejsc w izbie lub placówce.

3. W razie powzięcia przez pracownika izby wytrzeźwień lub placówki podejrzenia, że osoba doprowadzona popełniła przestępstwo, lub stwierdzenia u tej osoby:

- 1) uszkodzenia ciała,
- 2) posiadania broni,
- 3) posiadania narzędzi lub innych przedmiotów, co do których może zachodzić podejrzenie, że służyły lub mogą być przeznaczone do popełnienia przestępstwa albo pochodzą z przestępstwa, oraz w razie powstania innych okoliczności uzasadniających podejrzenie, że popełniono przestępstwo

– izba lub placówka zawiadamia niezwłocznie jednostkę Policji, podając termin, do którego osoba będzie przebywać w izbie lub placówce.

Art. 40⁴. Osoba małoletnia doprowadzona do izby wytrzeźwień, placówki lub jednostki Policji może być zwolniona, niezwłocznie po udzieleniu jej niezbędnych świadczeń zdrowotnych, na pisemny wniosek rodziców lub opiekunów.

Art. 41. Osobie przyjętej albo zatrzymanej w jednostce Policji odbiera się środki pieniężne lub inne przedmioty i przekazuje do depozytu.

Art. 42. 1. Wobec osoby przyjętej albo wobec osoby zatrzymanej w jednostce Policji, która stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia własnego lub innej osoby, lub niszczy przedmioty znajdujące się w otoczeniu, może być zastosowany przymus bezpośredni.

2. Przymus bezpośredni zastosowany w:

- 1) izbie wytrzeźwień lub placówce – polega na przytrzymaniu, unieruchomieniu, przymusowym podaniu produktu leczniczego lub izolacji;
- 2) jednostce Policji – polega na przytrzymaniu, unieruchomieniu lub izolacji.

3. O zastosowaniu przymusu bezpośredniego, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, i zaprzestaniu jego stosowania decyduje lekarz lub felczer, który określa rodzaj zastosowanej formy przymusu bezpośredniego oraz osobiście nadzoruje jego wykonanie.

4. W jednostkach Policji o zastosowaniu przymusu bezpośredniego, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, i zaprzestaniu jego stosowania decyduje komendant jednostki Policji lub osoba przez niego upoważniona, a podczas ich nieobecności – dyżurny jednostki Policji.

5. Jeżeli nie jest możliwe uzyskanie natychmiastowej decyzji osób, o których mowa w ust. 4, o zastosowaniu przymusu bezpośredniego decyduje oraz przymus ten wykonuje funkcjonariusz Policji. O zastosowaniu przymusu bezpośredniego funkcjonariusz Policji niezwłocznie informuje osoby, o których mowa w ust. 4.

6. Przed zastosowaniem przymusu bezpośredniego uprzedza się osobę, wobec której przymus ten ma być zastosowany. Stosuje się taką formę przymusu bezpośredniego, która jest możliwie najmniej uciążliwa dla osoby, wobec której przymus ten ma być zastosowany. Przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego należy zachować szczególną ostrożność i dbałość o dobro tej osoby.

7. Stosowanie przymusu bezpośredniego przewidzianego w innych przepisach jest dopuszczalne jedynie po uprzednim bezskutecznym zastosowaniu przymusu

bezpośredniego przewidzianego w ustawie lub gdyby jego zastosowanie było niecelowe.

8. Przymus bezpośredni w formie:

- 1) przytrzymania – polega na doraźnym, krótkotrwałym unieruchomieniu osoby z użyciem siły fizycznej;
- 2)⁹⁾ unieruchomienia – polega na dłużej trwającym obezwładnieniu osoby z użyciem pasów, uchwytów, prześcieradeł lub kaftana bezpieczeństwa;
- 3) przymusowego podania produktu leczniczego – polega na doraźnym lub przewidzianym w planie postępowania leczniczego wprowadzeniu produktu leczniczego do organizmu osoby;
- 4) izolacji – polega na umieszczeniu osoby pojedynczo w zamkniętym pomieszczeniu.

9. Przymus bezpośredni w formie unieruchomienia lub izolacji może być stosowany nie dłużej niż 4 godziny. W razie potrzeby stosowanie przymusu bezpośredniego w tych formach może być przedłużone na następne okresy, nie dłuższe niż 6-godzinne.

10. Pracownik wyznaczony przez dyrektora izby wytrzeźwień lub kierownika placówki albo funkcjonariusz Policji wyznaczony przez komendanta jednostki Policji lub osobę przez niego upoważnioną, a podczas ich nieobecności – dyżurnego jednostki Policji, jest obowiązany do kontroli stanu zdrowia osoby, wobec której zastosowano przymus bezpośredni w formie unieruchomienia lub izolacji, nie rzadziej niż co 15 minut, również w czasie snu tej osoby oraz niezwłocznie po zaprzestaniu stosowania przymusu bezpośredniego.

11. Przymus bezpośredni może trwać tylko do czasu ustania przyczyn jego zastosowania.

Art. 42¹. 1. O zwolnieniu osoby przyjętej z izby wytrzeźwień lub placówki decyduje odpowiednio dyrektor izby wytrzeźwień, kierownik placówki lub

⁹⁾ Treść przepisu ustalona z uwzględnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 lipca 2013 r., sygn. akt Kp 1/13 (M.P. poz. 690), uznającego art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 4 stycznia 2013 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w części dotyczącej art. 42 ust. 8 pkt 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356), w zakresie, w jakim umożliwia stosowanie przymusu bezpośredniego w formie unieruchomienia z użyciem „innych urządzeń technicznych”, za niezgodny z art. 41 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i z zasadą poprawnej legislacji wywodzoną z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

upoważniona przez niego osoba, na podstawie badania zawartości alkoholu w organizmie osoby zwalnianej, biorąc pod uwagę opinię lekarza lub felczera.

2. O zwolnieniu osoby zatrzymanej z jednostki Policji decyduje komendant jednostki Policji lub upoważniona przez niego osoba, na podstawie badania zawartości alkoholu w organizmie osoby zwalnianej, w miarę potrzeb biorąc pod uwagę opinię lekarza lub felczera.

3. W przypadku braku zgody osoby zwalnianej na przeprowadzenie badania, o którym mowa w ust. 1, zwalnia się ją na podstawie opinii lekarza lub felczera izby wytrzeźwień lub placówki.

4. Osobę małoletnią po wytrzeźwieniu przekazuje się rodzicom lub opiekunom, a w przypadku ich niezgłoszenia się – najbliższej placówce interwencyjnej.

Art. 42². 1. Za pobyt w izbie wytrzeźwień, placówce lub jednostce Policji od osoby przyjętej pobierana jest opłata.

2. Opłata za pobyt:

- 1) w izbie wytrzeźwień lub placówce – stanowi dochód jednostki samorządu terytorialnego;
- 2) w jednostce Policji – stanowi dochód budżetu państwa.

3. Opłata za pobyt w izbie wytrzeźwień lub placówce obejmuje także udzielone świadczenia zdrowotne, podane produkty lecznicze oraz detoksykację.

4. Wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1, jest określana przez:

- 1) organy stanowiące jednostki samorządu terytorialnego w drodze uchwały – w odniesieniu do opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień lub placówce;
- 2) wojewodę w drodze zarządzenia – w odniesieniu do opłaty za pobyt w jednostce Policji.

5. Określając wysokość opłaty organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego albo wojewoda uwzględnia przeciętny koszt pobytu osoby przyjętej albo zatrzymanej w jednostce Policji.

6. Maksymalna wysokość opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień, placówce lub jednostce Policji wynosi 300 zł.

7. Kwota maksymalnej wysokości opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień, placówce lub jednostce Policji podlega corocznej waloryzacji o średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, w poprzednim roku kalendarzowym.

8. Średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, o którym mowa w ust. 7, ustala się na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748 i 1240).

9. Minister właściwy do spraw zdrowia ogłasza, w terminie do dnia 15 lutego, w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, maksymalną wysokość opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień, placówce lub jednostce Policji, po waloryzacji.

10. W wyjątkowych przypadkach, kierując się szczególnym charakterem placówki, organy jednostek samorządu terytorialnego mogą postanowić, w drodze uchwały, o odstąpieniu od pobierania opłat przez tę placówkę.

11. Termin uiszczenia opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień, placówce lub jednostce Policji wynosi 14 dni od dnia doręczenia wezwania do jej uiszczenia. Do doręczeń stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.¹⁰⁾).

12. Roszczenie o uiszczenie opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień, placówce lub jednostce Policji przedawnia się z upływem 3 lat od dnia, w którym upłynął termin płatności.

13. Obowiązek uiszczenia opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień, placówce lub jednostce Policji nie powstaje, jeżeli wezwanie, o którym mowa w ust. 11, zostało doręczone po upływie 3 lat od dnia zwolnienia z izby wytrzeźwień, placówki lub jednostki Policji.

Art. 42³. 1. Pomieszczenia i urządzenia izby wytrzeźwień lub placówki odpowiadają wymaganiom odpowiednim do wykonywanych zadań, w tym są wyposażone w system umożliwiający obserwację osób w nich umieszczonych w celu zapewnienia bezpieczeństwa tych osób.

2. W izbie wytrzeźwień oraz w placówce zatrudnia się osoby posiadające kwalifikacje odpowiednie do zajmowanego stanowiska oraz posiadające zdolność psychiczną do pracy w izbie lub placówce, w tym do pracy w warunkach

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 183 i 1195 oraz z 2015 r. poz. 211, 702 i 1274.

wymagających stosowania przymusu bezpośredniego, stwierdzoną opinią psychologiczną.

3. W razie uzasadnionego podejrzenia utraty zdolności psychicznej opinię określoną w ust. 2 wydaje się także na wniosek dyrektora izby wytrzeźwień lub kierownika placówki.

4. Przepisów ust. 2 i 3 w zakresie dotyczącym oceny zdolności psychicznej nie stosuje się do lekarzy i felczerów.

5. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) czynności związane z prowadzeniem depozytu w izbach wytrzeźwień lub placówkach, w tym sposób ewidencjonowania, przyjmowania, przechowywania i wydawania deponowanych środków i przedmiotów,
- 2) organizację izb wytrzeźwień i placówek oraz warunki, jakim powinny odpowiadać ich pomieszczenia i urządzenia,
- 3) skład oraz kwalifikacje personelu izb wytrzeźwień i placówek,
- 4) sposób przeprowadzenia kontroli stanu zdrowia, o którym mowa w art. 42 ust. 10,
- 5) sposób przeprowadzenia badania na zawartość alkoholu,
- 6) rodzaje i zakres prowadzonej ewidencji i dokumentacji, w tym wzór karty ewidencyjnej, uwzględniając zapewnienie rzetelnego prowadzenia ewidencji i dokumentacji oraz ochrony danych i informacji dotyczących osoby doprowadzonej lub przyjętej do izb wytrzeźwień i placówek,
- 7) wykaz produktów leczniczych oraz wyrobów medycznych, które są stosowane w izbach wytrzeźwień i placówkach

– biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia poszanowania praw osób doprowadzonych do izb wytrzeźwień i placówek oraz do nich przyjętych, a także zapewnienia im należytej opieki, z uwzględnieniem specyfiki izb wytrzeźwień i placówek, w tym izb wytrzeźwień, w których stosuje się detoksykację.

Rozdział 3

Przepisy karne

Art. 43. 1. Kto sprzedaje lub podaje napoje alkoholowe w wypadkach, kiedy jest to zabronione, albo bez wymaganego zezwolenia lub wbrew jego warunkom, podlega grzywnie.

2. Tej samej karze podlega kierownik zakładu handlowego lub gastronomicznego, który nie dopełnia obowiązku nadzoru i przez to dopuszcza do popełnienia w tym zakładzie przestępstwa określonego w ust. 1.

3. W razie popełnienia przestępstwa określonego w ust. 1 albo 2 można orzec przepadek napojów alkoholowych, chociażby nie były własnością sprawcy, można także orzec zakaz prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na sprzedaży lub podawaniu napojów alkoholowych.

4. Orzekanie w sprawach o przestępstwa określone w ust. 1 i 2 następuje na podstawie przepisów o postępowaniu karnym.

Art. 43¹. 1. Kto spożywa napoje alkoholowe wbrew zakazom określonym w art. 14 ust. 1 i 2a–6 albo nabywa lub spożywa napoje alkoholowe w miejscach nielegalnej sprzedaży, albo spożywa napoje alkoholowe przyniesione przez siebie lub inną osobę w miejscach wyznaczonych do ich sprzedaży lub podawania, podlega karze grzywny.

2. Usiłowanie wykroczenia określonego w ust. 1 jest karalne.

3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w ust. 1 można orzec przepadek napojów alkoholowych, chociażby nie były własnością sprawcy.

Art. 44. Kto wbrew szczególnemu obowiązkowi nadzoru dopuszcza do sprzedawania, podawania lub spożywania napojów alkoholowych na terenie zakładu pracy, jak również powziąwszy wiadomość o sprzedawaniu, podawaniu lub spożywaniu na terenie zakładu pracy takich napojów nie podejmie prawem przewidzianego postępowania, podlega karze grzywny.

Art. 45. Kto wbrew postanowieniom zawartym w art. 13 ust. 1 i 2:

- 1) dostarcza napoje alkoholowe do miejsc sprzedaży lub
 - 2) nie uwidacznia informacji o szkodliwości spożywania alkoholu,
- podlega karze grzywny.

Art. 45¹. Orzekanie w sprawach o czyny wymienione w art. 43¹–45 następuje na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Art. 45². 1. Kto wbrew postanowieniom zawartym w art. 13¹ prowadzi reklamę lub promocję napojów alkoholowych lub informuje o sponsorowaniu imprezy masowej, z zastrzeżeniem art. 13¹ ust. 5 i 6,

podlega grzywnie od 10 000 do 500 000 złotych.

2. Orzekanie w sprawach o czyn wymieniony w ust. 1 następuje na podstawie przepisów o postępowaniu karnym.

3. Jeżeli czyn określony w ust. 1 został popełniony w zakresie działalności przedsiębiorcy, za sprawcę czynu zabronionego uznaje się osobę odpowiedzialną za zlecenie lub prowadzenie reklamy napojów alkoholowych.

Art. 45³. 1. Kto bez wymaganego zezwolenia lub wbrew jego warunkom prowadzi obrót hurtowy napojami alkoholowymi,

podlega grzywnie od 10 000 do 500 000 złotych.

1a. W razie popełnienia przestępstwa określonego w ust. 1 można orzec przepadek napojów alkoholowych, chociażby nie były własnością sprawcy, można także orzec zakaz prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na hurtowym obrocie napojami alkoholowymi.

2. W wypadkach mniejszej wagi sprawca czynu określonego w ust. 1 podlega karze grzywny do 5000 zł.

3. Orzekanie w sprawach o czyn wymieniony w ust. 1 następuje na podstawie przepisów o postępowaniu karnym.

4. Jeżeli czyn określony w ust. 1 został popełniony w zakresie działalności przedsiębiorcy, za sprawcę czynu zabronionego uznaje się osobę odpowiedzialną za wprowadzenie napojów alkoholowych do obrotu hurtowego.

Art. 46. 1. Napojem alkoholowym w rozumieniu niniejszej ustawy jest produkt przeznaczony do spożycia zawierający alkohol etylowy pochodzenia rolniczego w stężeniu przekraczającym 0,5% objętościowych alkoholu.

2. Stan po użyciu alkoholu zachodzi, gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do:

- 1) stężenia we krwi od 0,2‰ do 0,5‰ alkoholu albo
- 2) obecności w wydychanym powietrzu od 0,1 mg do 0,25 mg alkoholu w 1 dm³.

3. Stan nietrzeźwości zachodzi, gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do:

- 1) stężenia we krwi powyżej 0,5‰ alkoholu albo
- 2) obecności w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm³.

Art. 47. 1. Jeżeli zachodzi podejrzenie, że przestępstwo lub wykroczenie zostało popełnione po spożyciu alkoholu, osoba podejrzana może być poddana badaniu koniecznemu do ustalenia zawartości alkoholu w organizmie, w szczególności zabiegowi pobrania krwi. Zabiegu pobrania krwi dokonuje fachowy pracownik służby zdrowia.

2. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz ministrem właściwym do spraw pracy, w drodze rozporządzenia, określa warunki i sposób dokonywania badań, o których mowa w ust. 1 i w art. 17 ust. 3.

Rozdział 4

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 48. 1. Przez użyte w dotychczasowych przepisach określenie „stan wskazujący na użycie alkoholu” rozumie się stan po użyciu alkoholu.

2. (pominięty)

Art. 49. Traci moc ustawa z dnia 10 grudnia 1959 r. o zwalczaniu alkoholizmu (Dz. U. Nr 69, poz. 434, z 1969 r. Nr 13, poz. 95 oraz z 1971 r. Nr 12, poz. 115).

Art. 50. (pominięty)

Art. 51. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia jej ogłoszenia¹¹⁾.

¹¹⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 12 listopada 1982 r.